

Fastlavenssøndag 2023 Asbjørn Hjorthaug

Salme 14, GT Jer 8:4-13, Ep 1 Kor 13, Ev Luk 18:31-43, III Mark 10:32-45

"De var nå på vei opp til Jerusalem og Jesus gikk foran dem."

Vi feirer i dag fastelavnssøndag, siste søndagen før fastetiden. På denne søndagen viser Skriften oss lidelsens vei som Jesus måtte vandre. Men vi må heller ikke glemme at etter lidelsens vei følger oppstandelsen. *"Se vi drar opp til Jerusalem, og Menneskesønnen skal overgis til overpresten og de skriftlærde. De skal dømme han til døden og utlevere ham til hedningene, og de skal håne ham og spytte på ham, piske ham og slå ham i hjel. Og tre dager etter skal han oppstå."*

I dag viser teksten til hele forsoningsverket «Pint under Pontius Pilatus, korsfestet død og begravet» men også «stod opp fra de døde 3. dagen».

GT teksten i dag er fra Jeremias 8. Guds folk var et frafallent folk. *«Hvorfor skal dette folket i Jerusalem stadig falle fra? De holder fast ved sitt svik og vil slett ikke vende om ... folket kjenner ikke den rett som Herren krever ... De har forkastet Herrens ord.. Profeter og prester farer alle med svik ...»* Og i Salme 14 hørte vi: *"Alle er kommet på avveier, alle er fordervet. Det finnes ikke en som gjør det gode, ikke en eneste.»* Gud krever oss til regnskap. Vi har alle syndet i likhet med Israels folk. Ikke bare en gang, men igjen og igjen har vi vært ulydige mot Herren. Ingen går fri. Men samtidig som Gud krever oss til regnskap, så er Gud klar over at ingen kan betale det han krever og ingen kan slippe unna dommen. **Derfor ble Gud menneske.** Brorson sier det slik: *"Det var ham svart å tenke på at verden skulle undergå, Det skar ham i hans hjerte I sådan hjertens kjærlighet han kom til oss på jorden ned å lindre all vår smerte."*

Jesus går veien opp til Jerusalem. Han går inn og tar straffen. Han gjør opp for våre synder og misgjerninger. Vi går fri. Denne veien opp til Jerusalem er ikke bare en lidelsesvei, men det er også en kjærlighetens vei. Gud viser oss på vei opp til Jerusalem at han elsker oss så høyt at han er villig til å ofre sitt eget liv for oss. 1. Kor 13 som vi leste, passer inn her. Den handler om kjærlighetens vei, om håpet og om troen. Jesus er selve kjærlighetens vesen og innhold. *«Så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn den enbårne for at hver den som tror på Ham ikke skal fortapes med ha evig liv»*

Jesus endte sitt liv på Golgata, på korset, på forbannelsens tre. Jesus, Guds enbårne Sønn, som i 33 år bare hadde gjort det som godt var og velbehagelig for Gud, ofret seg 100 % for alle sine medmennesker. Han hjalp syke, helbredet mange, vekket opp døde og i tillegg ofret seg selv helt og fullt. Han vendte det andre kinnene til når fiendene hans slo, han tidde når han ble mobbet og latteren runget og hånsordene lød. Han hadde alltid et vennlig ord til mennesker i nød. Han seiret når djevelen forsøkte å friste ham. Nå går han frivillig opp til Jerusalem. Han vet hva som venter ham. Alt dette gjør han av kjærlighet til deg og meg. Det var du og jeg som skulle gått denne tunge veien. Det var vår synd som skulle føre oss til den evige død. Det var vi som skulle hatt piskeslagene, tornekrone og korset.

Så kommer Gud i kjærlighet og sier som så, du er en synder og er fortapt, men jeg tar straffen din. Gud elsker synderen og tar selv straffen. Dommeren selv døde for de dødsdømte. Det er dette som er den unike kjærligheten. Hans liv blir en løsepenge for mitt liv. Dette ordet i grunnteksten brukes for en sum penger som skal til for å kjøpe en slave eller krigsfange fri. Løsepengen er Jesu eget liv: *«Se, der Guds lam som bærer verdens synd»*, roper Johannes ut og peker på Jesus. Løsepengene for synd hadde for Israel vært lam og andre dyr som var blitt ofret. Nå var Jesus denne løsesummen. Han betalte for verdens synd og dermed også min og din! Paulus oppsummerer dette slik: *«For det er en Gud og en mellommann mellom Gud og mennesker: mennesket Jesus Kristus som gav seg selv som løsepenge for alle.»* 1. Tim 2,5f

Dette skjedde en gang for alle. Dette skal ikke gjentas. Vi må godta dette offer eller forkaste det. Å godta er å tro. Fra Guds side er denne løsepengen stor nok. Den omfatter alle mennesker og alle synder til alle tider. *«Syndens lønn er døden, men Guds nådes gave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre.»* Rom 6,23

Dette herlige evangelium er det vi møter i dag. Fastelavnssøndag er en overgangssøndag mellom "stall og krybbe" og "kors og død". Vi har avsluttet jul med tilhørende åpenbaringstid hvor Jesus viste seg for oss som Guds Sønn, og nå rettes blikket for siste gang mot Jerusalem. Disiplene

var oppskaket står det, og de som fulgte med var redde. Jesus har omsorg for sine. Han viser stor tålmodighet. På samme måte har han også vært overfor deg og meg gjennom livet. Han taler igjen og igjen med sine disipler om sin kommende lidelse og død. Dette er tredje gangen han går igjennom dette med dem. Første gangen finner vi i Mrk 8,31. Her reagerer Peter kraftig og irttesetter Jesus for å komme med slike tanker. Dette gjør Peter enda han rett før hadde avlagt en bekjennelse til Jesus som Messias den levende Guds sønn. Bort fra meg Satan, svarer Jesus. Satan brukte Peter til å friste Jesus. Neste gang finner vi i Mark 9,31. Her reagerer disiplene med at de ikke forstod dette. De våget imidlertid ikke å spørre ham om det. Tredje gangen står det hos Lukas at dette var skjult for dem. De forstod ikke hva han talte om. Jesus hadde en lang vei å gå med dem. De måtte igjennom det ene nederlag etter det andre for å lære å kjenne seg selv og lære å kjenne Jesus.

Her i teksten får vi et lite innblikk i at disiplene hadde en lang vei å gå for å få full innsikt i hvem Jesus var og hva Guds rike bestod i. Brødrene Jakob og Johannes kom til Jesus og sa: *«Mester, det er noe vi vil be deg gjøre for oss... La oss få sitte ved siden av deg i din herlighet, den ene på din høyre side og den andre på din venstre.»* De andre disiplene reagerte med sinne da de hørte dette. Jesus svarer først med et spørsmål om de kan drikke det begeret han skal drikke, dvs. kan de dø den døden han skal lide? Kan de bli døpt med den dåpen han skal døpes med, dvs. legges i graven? De får ikke noe svar eller løfte av Jesus. De har feil fokus. Det handler ikke om hva de skal få i fortjeneste av innsatsen som Jesu disipler, det handler om at de er her i verden og deres forhold til Jesus her og sine medmennesker. Jesus sier til dem at de ikke forstår og ikke vet hva de egentlig ber om. Guds rike kan ikke sammenlignes med verdens rike. I verden er den som er stor og har makt som kan undertrykke andre, men her i Guds rike gjelder det at den som vil være stor skal være tjeneren. Den som vil være først i alt, skal være alles slave eller trell. *«For heller ikke Menneskesønnen er kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv som løsepenge for mange.»*

Disiplene hadde en lang vei å gå. De sovnet da Jesus trengte de som mest i Getsemane hagen, tenk på Peter som fornektet han tre ganger, på Tomas som tvilte, på disiplene som var redde og stengte dørene etter korsfestelsen enda de gang på gang hadde blitt undervist av Jesus selv om dette. Så etter oppstandelsen er Jesus der igjen og veileder disiplene og åpenbarer Ordet. Da blir troen stadfestet, og lyset går opp for dem. *«Min Herre og min Gud»*, bryter Tomas ut. Emmaus vandrerne sier at hjertene deres brente da de virkelig forstod og så inn i evangeliet. Johannes så den tomme graven og trodde. Slik er Gud. Kristenlivet går fra klarhet til klarhet. Gjennom strid og trengsel så klarner bekjennelsen og læren. *«Det beger jeg drikker skal dere få drikke, den dåp jeg døpes med, skal dere også bli døpt med.»* Jesus taler om sin lidelse og død. Dette vil også bli disiplene til del. Disiplene er selv levende eksempler på at de trenger en frelser og viser oss hvorfor Jesus måtte gå veien opp til Jerusalem.

Jesus er vår løsepenge fra før verden ble til, og det varer til evig tid.

Denne løsepengen som er en fantastisk gave fra Gud, vil Gud gi oss helt gratis. Det gis deg og meg i Ordet og sakramentene. Jesu mottas gjennom tro. Jesus møter den blinde med disse ordene: *«Bli seende. Din tro har frelst deg.»* Så enkelt er det. Gjennom dette får jeg synet, øynene åpnes og jeg får se at Jesus kjøpte meg fri for tid og evighet. Alt dette av tro alene, uten gjerninger, uten min vilje, av nåde alene gjennom Guds ord.

«De var nå på vei opp til Jerusalem og Jesus gikk foran dem.»

Bli med på denne vandringen i fastetiden som kommer. Å vandre med Jesus er å lære han å kjenne og se inn i hva det kostet han av lidelse og død for å frelse deg. Vi må kjempe mot vårt eget gamle menneske som hele tiden prøver å få oss vekk fra denne veien. Å vandre med Jesus til Golgata er det samme som å tro syndenes forlatelse. Han gjør alt for deg i ditt sted. Han er din stedfortreder som tar din straff. Dermed er du tilgitt og fri. Å vandre med Kristus er å leve et liv i ydmykhet, tålmodighet og kjærlighet. Det skal synes for dine medmennesker at du er et Guds barn. Vi elsker vår neste fordi han elsket oss først. Veien til Jerusalem viser oss hvordan vi skal være mot våre fiender. Be for dem, gråte over dem og søke å få de med på veien opp til Jerusalem.

«Kjærligheten er tålmodig, kjærligheten er velvillig, den misunner ikke, den skryter ikke, er ikke hovmodig. ..Den gleder seg ikke over urett, men har sin glede i sannheten. Kjærligheten utholder alt, tror alt, håper alt, tåler alt.» 1 Kor 13, 4 - 7 Amen.